

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

De ambitione, quæ similiter magnanimitati opponitur. Qu[a]estio 131.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

QVÆST. CXXX. ART. II. 93

huiusmodi quàm habeat. Alio modo, secundum genus rei: puta, cum aliquis ex hoc æstimat se magnum & magnis dignum ex quo non est: puta, propter diuitias, vel propter aliqua bona fortuna. Vt enim Philosophus dicit in quarto * Ethicorum, qui sine virtute talia bona habent, neque iuste magnis seipfos dignificant, neque rectè magnanimi dicuntur. Similiter etiam illud ad quod aliquis tendit supra vires suas, quandoque quidem secundum rei veritatem est magnum simpliciter: sicut pater de Petro, qui tendebat ad hoc quòd pro Christo pateretur, quod erat supra virtutem suam. Quandoque verò non est aliquid magnum simpliciter, sed solum secundum stultorum opinionem; sicut pretiosis vestibus indui, despicerè, & iniuriari alijs. Quod quidem pertinet ad excessum magnanimitatis: non secundum rei veritatem, sed secundum opinionem. Vnde Seneca dicit in lib. * de quatuor virtutibus, quòd magnanimitas si se extra modum suum extollat, faciet virum minacem, inflatum, turbidum, inquietum, & in quascunque excellentias dictorum factorumque, neglecta honestate festinum. Et sic patet quòd presumptuosus secundum rei veritatem quandoque deficit à magnanimo: sed secundum apparentiam in excessu se habet.

c. 3. circa med. to. 5

in cap. de moderanda fortitudine.

QVÆST. CXXXI.

De ambitione, in duos articulos diuisa.

Dinde considerandum est de ambitione.

Et circa hoc queruntur duo.

- ¶ Primo, vtrum ambitio sit peccatum?
- ¶ Secundo, vtrum opponatur magnanimitati per excessum?

ARTIC. I.

Vtrum ambitio sit peccatum?

653

Ad primum sic proceditur. Videtur, quòd ambitio non sit peccatum. Importat enim ambitio cupiditatem honoris. Honor autem de se quoddam bonum

num est, & maximum inter exteriora bona. Vnde
& illi qui de honore non curant, vituperantur. Ergo
ambitio non est peccatum, sed magis aliquid lauda-
bile, secundum quod bonum laudabiliter appetitur.

¶ 2 Præterea, Quilibet absque vitio potest appete-
re illud, quod sibi debetur pro præmio. Sed honor
est præmium virtutis, vt Philosophus dicit in primo,
& octauo * Ethicorum. Ergo ambitio honoris non
est peccatum.

¶ 3 Præterea, Illud per quod homo prouocatur
ad bonum, & reuocatur à malo, non est peccatum.
Sed per honorem homines prouocantur ad bona fa-
cienda & mala vitanda. sicut Philosophus dicit in 3. *
Ethicorum, quod fortissimi videntur esse, apud quos
timidi sunt inhonorati, fortes autem honorati. Et Tul-
lius * dicit in libro de Tusc. quæstionibus, quod ho-
nor alit artes. Ergo ambitio non est peccatum.

SED contra est, quod dicitur primæ ad Corinth. 13,
quod charitas non est ambitiosa, non quarit quæ sua
sunt. Nihil autem repugnat charitati, nisi peccatum.
Ergo ambitio est peccatum.

RESPONDEO dicendum, quod sicut supra dictum
est *, honor importat quamdam reuerentiam alicui
exhibitam in testimonium excellentiæ eius. Circa ex-
cellentiam autem hominis duo sunt attendenda. Pri-
mo quidem, quod illud secundum quod homo excel-
lit, non habet homo à seipso, sed est quasi quiddam
diuinum in eo. Et ideo ex hoc non debetur sibi prin-
cipaliter honor, sed Deo. Secundo, considerandum
est quod illud, in quo homo excellit, datur homini
à Deo, vt ex eo alijs proficit. Vnde in tantum debet ho-
mimi placere testimonium suæ excellentiæ, quod ab
alijs exhibetur, in quantum ex hoc paratur sibi via ad
hoc quod alijs proficit. Tripliciter autem appetitum
honoris contingit esse inordinatum. Vno modo, per
hoc quod aliquis appetit testimonium de excellentia,
quam non habet, quod est appetere honorem supra
suam proportionem. Alio modo, per hoc quod hono-
rum

q. 63. a. 3
¶ 9. 103
art. 1.

s. 8. circa
princ. 10.
5.
* lib. 1. nō
remotē à
princ.

rem sibi cupit, non referendo in Deum. Tertio, per hoc quod appetitus eius in ipso honore quiescit, non referens honorem ad utilitatem aliorum. Ambitio autem importat inordinatum appetitum honoris. Unde manifestum est quod ambitio semper est peccatū.

Ad primum ergo dicendum, quod appetitus boni debet regulari secundum rationem: cuius regulam si transcendat, erit vitiosus. Et hoc modo vitiosus est, quod aliquis honorem appetat non secundum ordinem rationis. Vituperantur autem qui non curant de honore, secundum quod ratio dicit: ut scilicet non vident ea quæ sunt contraria honori.

Ad secundum dicendum, quod honor non est præmium virtutis, quoad ipsum virtuosum, ut scilicet hoc pro præmio expetere debeat: sed pro præmio expetit beatitudinem, quæ est finis virtutis. Dicitur autem esse præmium virtutis ex parte aliorum, qui non habent aliquid maius quod virtuosum retribuunt, quam honorem: qui ex hoc ipso magnitudinem habet, quod perhibet testimonium virtuti. Unde patet quod non est sufficiens præmium: ut dicitur in 4. Ethic.

Ad tertium dicendum, quod sicut per appetitum honoris quando debito modo appetitur, aliqui prouocantur ad bonum & reuocantur a malo: ita etiam si inordinatè appetatur, potest esse homini occasio multa mala faciendi: dum scilicet aliquis non curat qualitercumque honorem consequi possit. Unde Salust. dicit in Catilinario, quod gloriam & honorem & imperiū bonus & ignauus æque sibi exoptat. Sed ille, scilicet bonus, vera via vititur; huic, scilicet ignaui, quia bonæ artes desunt, dolis atque fallacijs contendit. Et tamen illi qui solum propter honorem, vel bona faciunt, vel mala vitant, non sunt virtuosus: ut patet per Philosophum in 3. Ethic. * vbi dicit, quod non sunt verè fortes, qui propter honorem fortia faciunt.

*lib. 4. c. 3.
ante me.
to. 5.*

*In consi-
ratione
Catil. nō
remotè a
prin. in
ca cuius
initium,
urbē Ro-
mam, à
medio.
* li. 2. c. 3.
tomo 5.*

ARTIC.

Vtrum ambitio opponatur magnanimitati per excessum?

654 **A**D secundum sic proceditur. Videtur, quod ambitio non opponatur magnanimitati per excessum. Vni enim medio non opponitur ex vna parte, nisi vnu extremum. Sed magnanimitati per excessum opponitur præsumptio, vt dictum est*. Ergo non opponitur ei ambitio per excessum.

qu. præc. arti. 2.

¶ 2 Præterea, Magnanimitas est circa honores. Sed ambitio videtur pertinere ad dignitates. Dicitur enim 2. Machabæorum 4. quod Iason ambiebat summum sacerdotium. Ergo ambitio non opponitur magnanimitati.

¶ 3 Præterea, Ambitio videtur ad exteriorem apparatus pertinere. Dicitur enim Actuum vigesimo quinto, quod Agrippa & Bernice cum multa ambitione introierunt prætorium. Et secundi Paralip. decimo sexto, quod super corpus. Afa mortui combusserunt aromata & vnguenta, ambitione nimia. Sed magnanimitas non est circa exteriorem apparatus. Ergo ambitio non opponitur magnanimitati.

in c. Fortitudinē, si ab hinc state rece dat. art. præc.

S E D contra est, quod Tullius in primo* de Offic. dicit, quod sicut quisque magnitudine animæ excellit, ita maximè vult omnium princeps solus esse. Sed hoc pertinet ad ambitionem. Ergo ambitio pertinet ad excessum magnanimitatis.

RESPONDEO dicendum, quod sicut dictum est*, ambitio importat appetitum inordinatum honoris. Magnanimitas autem est circa honores, & vitur eis secundum quod oportet. Vnde manifestum est, quod ambitio opponitur magnanimitati, sicut inordinatum ordinato.

Ad primum ergo dicendum, quod magnanimitas ad duo respicit. Ad vnum quidem, sicut ad finem intentum: quod est aliquod magnum opus, quod magnanimus attentat secundum suam facultatē. Et quantum ad hoc, opponitur magnanimitati per excessum. præ-

præsumptio. Præsumptio enim attentat aliquod magnum opus supra suam facultatem. Ad aliud autem respicit magnanimitas, sicut ad materiam qua debite vitur, scilicet ad honorem. Et quantum ad hoc opponitur magnanimitati per excessum ambitio. Non est autem inconueniens secundum diuersa esse plures excessus vnius medij.

Ad secundum dicendum, quod illis qui sunt constituti in dignitate, propter quamdam excellentiam status debetur honor. Et secundum hoc inordinatus appetitus dignitatum pertinet ad ambitionem. Si quis enim inordinate appeteret dignitatem, non ratione honoris, sed propter debitum dignitatis usum suam facultatem excedentem: non esset ambitiosus, sed magis præsumptuosus.

Ad tertium dicendum, quod ipsa solemnitas exterioris cultus ad quemdam honorem pertinet. Vnde & talibus consuevit honor exhiberi. Quod significatur Iac. 2. Si introierit in conuentum vestrum vir aureum annulum habens in veste candida, & dixeritis ei, Tu sede hic bene, &c. Vnde ambitio non est circa exteriorem cultum, nisi secundum quod pertinet ad honorem.

QVÆST. CXXXII.

De inani gloria, in quinque articulos diuisa.

Deinde considerandum est de inani gloria.

- ¶ Et circa hoc queruntur quinque.
- ¶ Primo, vtrum appetitus gloriae sit peccatum?
- ¶ Secundo, vtrum magnanimitati opponatur?
- ¶ Tertio, vtrum sit peccatum mortale?
- ¶ Quarto, vtrum sit vitium capitale?
- ¶ Quinto, de filiabus eius.

ARTIC. I.

Vtrum appetitus gloriae sit peccatum?

Ad primum sic proceditur. Videtur, quod appetitus gloriae non sit peccatum. Nullus enim peccat in hoc quod Deo assimilatur: quinimo mandatur ad Ephes. 5. Estote imitatores Dei, sicut filij charissimi. Sed in hoc quod homo querit gloriam, videtur Deum

655
Mal. 9. 9
a. 1. 6. 2
cor.

Sec. Sec. Vol. iij.

G

imi-